

MARC REYNEBEAU

DE MIDDENSTAND REGEERT HET LAND

Vincent Van Quickenborne, toen nog net geen minister van Pensioenen, pakte zondag op het congres van zijn partij uit met zijn stevigste Kortrijks om de lof te zingen van 'onze Alexander'. Want die was erin geslaagd om de invoering van een vermogensbelasting en een meerwaardetaks te beletten. Opluchting alom bij vermogenden en beleggers. Het komt die lasten goed uit dat het een liberaal credo is om belastingen principieel fout te vinden. Vanuit een ander credo, zoals dat van de vakbondsbetoging van vorige vrijdag, zou Q's uitspraak echter net bevestigen dat diens Alexander het vertikte om het geld te halen waar het zit.

Dat klinkt antagonistisch en zo is het ook. Want er lijkt weer een klassenstrijd te zijn uitgebroken. Dat mag letterlijk worden genomen, gelet op de merkwaardige opgang waar het woord 'middenklasse' aan toe is. De voorbije twaalf maanden stond de term 194 keer in deze krant, tegen 171 keer het jaar tevoren en 119 keer nog een jaar eerder.

De term komt niet uit de lucht gevallen. Onder meer de 'hardwerkende Vlaming' en de dito 'tweeverdiener' gingen eraan vooraf. Een halve eeuw geleden hadden de liberalen zo iemand al een naam gegeven: Honoré Gepluimd. De termen zijn bedoeld als eretitel voor een sociale categorie die naar eigen aanvoelen onheus wordt bejegend en daarom een bijzondere bescherming zou verdienen.

De klassenstrijd lijkt weer te zijn uitgebroken, letterlijk, gelet op de opgang van het woord 'middenklasse'

Als bijvoorbeeld blijkt dat de nieuwe regering zal morrelen aan de fiscale aftrekken, lijkt het erger dat de middenklasse daar nadeel van heeft dan dat lagere inkomens erdoor wat extra ademruimte zullen krijgen. Want al nam de sociale ongelijkheid volgens het jongste armoederapport van de Antwerpse universiteit (*DS 2 december*) het voorbije jaar weer verder toe, herverdeling is niet langer populair.

Politici die daarbij de kant van de middenklasse kiezen - en ze zijn nu talrijker dan ooit - nemen geen groot risico. Ze is veruit het grootst en velen zijn ook geneigd om zich ertoe te rekenen, zelfs al behoren ze er sociologisch niet echt toe. Haar sterkte ligt in haar aantal - en dus haar electorale gewicht. Dat geeft haar eisen automatisch al een legitimiteit.

Al denkt ze daar zelf anders over, toch is ze de sociale groep die het meest profiteert van de welvaartsstaat. Dat komt door het bekende maar slechts zelden meer aangehaalde Mattheüseffect. Het Vlaams onderwijs is daarvan een, wel, schoolvoorbeeld. Het levert een uitstekende kwaliteit aan koters van modale middenklassers, maar presteert beroerd als het gaat om kinderen uit minder goed geïntegreerde gezinnen.

Wie voor de middenklasse wil opkomen, heeft geen gebrek aan argumenten. Zelfs de moraal komt van pas; 'hardwerkend' is tenslotte een epitheton. Dan heet het dat middenklassers hun status dubbel en dik verdienen vanwege hun ijver, met als tegenbeeld de werklozen, die er haast principieel worden van verdacht profiteurs te zijn.

Zelfs identiteit mag een argument zijn. Omdat Vlaanderen nu eenmaal rijker is dan de rest van het land, is het immers niet moeilijk om ingrepen die vooral de rijkere treffen, als anti-Vlaams te verketteren. Zo wordt vermogend zijn gherdefinieerd als - en verborgen achter - Vlaams-zijn.

Een ander argument ontloopt al evenzeer de ideologische keuzen en het politieke debat door zich te beroepen op realisme: 'hervormingen' zijn 'noodzakelijk', zoals ook serieuze instellingen als de Europese Unie of de Oeso die voorschrijven. Zoals ook de beleggers en de vermogenden niet mogen worden ontmoedigd, want wie zal anders de banen creëren voor die werklozen en andere dorpelaars?

Daartegenover staan de vakbonden, die uit louter conservatisme star zouden vasthouden aan achterhaalde 'verworven rechten', zoals de index of de werkloosheidsvergoedingen. Maar beroept de middenklasse zich niet evenzeer op feitelijke verworvenheden, om vermogens, meerwaarden of bedrijfsauto's fiscaal buiten schot te houden, of om huishoudhulp met dik gesubsidieerde dienstencheques te betalen?

Maar in crisistijd is het ieder voor zich, hoe schadelijk die verdeeldheid ook is voor een dynamische samenleving. En sluiten alle middenklassers dan wel de juiste allianties? Want de middenklasse is erg divers, met een rijke bovenlaag en onderaan gezinnen met een latente angst voor verpaupering, waar een energiefactuur al zwaar kan doorwegen.

Daar zal de fiscus toch niet veel vermogens of meerwaarden aantreffen. En als er al een bedrijfsauto voor de deur staat, is het een kleine, die toch niet extra wordt belast.

Marc Reynebeau is redacteur van deze krant. Zijn column verschijnt elke woensdag.

'Klassieke geneeskunde biedt geen zekerheid. Dat klopt.' © Rob Huibers/Hollandse Hoogte

Wanhopige mensen

Er kan niet genoeg worden gewaarschuwd voor een fout inschatten van alternatieve kankertherapieën. Volgens **WILLEM BETZ** zal iemand die 'dreigt te verdrinken, zich vastklampen aan een krokodil'.

WILLEM BETZ

Wie? Hoogleraar emeritus, voorzitter van SKEPP.

Wat? Kruiden, massage, yoga, het kan een kankerpatiënt psychisch ondersteunen, maar genezen? Neen.

Waarom? Daar is gewoon geen enkel bewijs voor.

In *De Standaard* van 6 december hield een patiënte een pleidooi voor alternatieve kankerbehandelingen. Ze heeft er al een hele reeks geprobeerd en ze hebben haar al handenvol geld gekost. Genezen is ze niet, maar ze geven haar hoop. Ze koos voor die behandelingen omdat de 'artsen enkel slecht nieuws brachten'.

Slecht nieuws vertellen is iets waar veel mensen het moeilijk mee hebben, artsen ook. Vroeger was het de regel dat een arts geen slecht nieuws mócht vertellen. Het gevolg was een wederzijds doen alsof, met steeds maar nieuwe behandelingen, therapeutische hardnekkigheid en als uiteindelijk resultaat een financiële dobber voor de nabestaanden, plus het gegeven dat ze de kans hadden gemist om orde op zaken te stellen en waardig afscheid te nemen.

Vandaag heeft een patiënt recht op de waarheid tenzij hij die uitdrukkelijk niet wil horen. Bij dergelijke emotioneel aangrijpende gesprekken komt de boodschap soms niet goed over, wordt ze al eens verkeerd geïnterpreteerd of selectief herinnerd. Een arts zou al tijdens de eerste chemotherapie gezegd hebben dat de patiënte zich maar moest voorbereiden op het einde. Werd dat echt zo gezegd? Ook al is er weinig hoop op totale genezing, dan kan er nog heel wat gedaan worden, sommige tumoren kunnen jarenlang geremd worden met behoud van goede levenskwaliteit.

De vrouw zegt dat 'de klassieke geneeskunde ook geen zekerheden kan bieden'. Dat klopt.

Hoe koel dit ook moge klinken, de wetenschappelijke geneeskunde denkt in probabiliteiten, zoals 'voor dergelijke kanker is er met behandeling A 30 procent kans op werking en 80 procent kans op misselijkheid'. Dergelijke cijfers zijn het gevolg van nauwkeurige evaluatieregistratie, die voortdurend wordt bijgewerkt en onmisbaar is om een behandeling te kunnen beoordelen.

Goeroes en goocheltrucs

De 'alternatieven' hebben geen cijfers, dus geen bewijs voor werking, enkel getuigenissen en misleidende reclame.

Tegenover de onaangename behandelingen die niet altijd werken staat dan de charismatische goeroe die zijn niet-giftige, natuurlijke behandelingen zonder nevenwerkingen aanprijst. Welke wanhopige mens kan die weerstaan? Wie dreigt te verdrinken klampt zich zelfs aan een krokodil vast.

Het aantal en de soort van die behandelingen zijn bijna niet meer bij te houden. Ze komen en gaan, zijn nu eens in de mode en een paar jaar later weer vergeten. Ze hebben als gemeenschappelijke eigenschap dat ze geen bewijs hebben voor werking. Getuigenissen volstaan niet, omdat we niet weten hoeveel er geprobeerd hebben, hoeveel mislukten, hoeveel door andere oorzaken beter werden.

Baten ze niet, ze schaden toch niet? Wat betekent

'baten'? De kanker genezen of afremmen? Dat zou mooi zijn, maar als daar een kruimel bewijs voor, was zouden ze niet alternatief genoemd worden. Sommige doen wel iets goeds, ze kunnen een goed gevoel geven en dat is aangenaam. Psychologische steun kan echt helpen voor de stemming, ook mediteren, yoga, mindfulness, Chinese massage, bedevaart, een dagje in een pretpark zijn prima, maar wie beweert dat je er kanker mee geneest is een bedrieger. Sommige van die alternatieve praatbehandelingen zijn gevaarlijk tot verwerpelijk, omdat ze schuldgevoelens aanpraten. Gezonde diëten dan? Meestal zijn die zeer onevenwichtig met veel groentesap en weinig proteïnen, met als gevolg uithongering, verzwakking en voortijdig overlijden.

Sommige behandelingen zijn geen cent waard, tenzij voor wie ze verkoopt

Vitamines, mineralen en kruiden dan maar? De supplementenbusiness heeft er zeker baat bij, je produceert zeer dure urine maar tegen kanker haalt het niets uit. Sommige verhogen de kans op kanker en andere aandoeningen. Er zijn er die de echte behandelingen minder werkzaam maken. Vertel uw arts wat u slikt, het kan belangrijk zijn.

Homeopathie? De meeste homeopathische middelen zijn door niemand te onderscheiden van water, alcohol of melksuiker, er zit niets werkzaam in en het doet dus niets verkeerd, tenzij het in de plaats komt van iets wat wel kan werken. Voor wie erin gelooft kan het een psychologisch wellness-effect hebben.

Misschien rare apparaten proberen? Quantum, goede vibraties, de zapper, magneten, ozon? Ze zijn geen cent waard, tenzij voor wie ze verkoopt.

Erg opgehemeld in alterno-kringen is de Gersontherapie: darmspoelingen met koffie. Het enige wonderlijke is hoe het kan dat mensen zich dat laten aandoen.

Het tart alle verbeelding wat men wanhopige mensen kan laten geloven, en hoeveel geld daar te rapen is. Waarom treedt het gerecht of de orde der geneesheren niet op? De consument die een defect strijkijzer koopt is redelijk goed beschermd in de EU, maar de beunhazen die niet-werkzame behandelingen verkopen worden vrijwel steeds ongemoeid gelaten, tenzij er doden vallen.

Welke raad kunnen we aan die patiënten geven? De wet geeft je het recht om elke behandeling te weigeren. Als je een onbewezen behandeling wil proberen, kies dan niet te duur en informeer naar gekende bijwerkingen. Vraag naar bewijzen, niet naar getuigen. Als een arts je slecht nieuws geeft, aarzel niet om een andere opinie te vragen, maar dan wel bij een echte oncoloog. Hebben ze verschillende adviezen, bespreek het dan met uw huisarts.